LANDSKRONA STAD

Beslutas av: Kommunfullmäktige **Datum:** 2023-03-27
Dokumentet gäller för: Alla nämnder och förvaltningar
Dokumentansvarig: Kulturförvaltningen
Revideras: 2027
Diarienummer: KS 2023/125

Kulturstrategi 2023–2027

Foto: Yazan Smadi

Innehåll

Förord 5

Sammanfattning 6

1. Inledning 9

2. Kulturpolitiska mål och styrdokument 10

3. Målgrupper 13

4. Prioriteringar och övergripande mål 15

Prioritering 1: Alla människors rätt till kultur 15

Prioritering 2: Stärka demokratin genom ökad delaktighet och medskapande 18

Prioritering 3: Stärka barn och ungas rätt till kultur 20

Prioritering 4: Ökad samverkan och hållbarhet 23

Prioritering 5: Bidra till attraktivitet och tillväxt 26

5. Slutord och framtida arbete 29

Referenser 30

Begreppsdefinitioner 32

Vartannat år förvandlas Landskrona till en myllrande fotometropol – Landskrona Foto Festival. Festivalen har etablerat sig som vår nationellt viktigaste, och har även fått internationellt genomslag.
Foto: Oskar Fäldt

Förord

Kulturen har stor betydelse för att skapa en attraktiv kommun där människor vill leva. Genom ett rikt och varierat kulturutbud främjas upplevelser, möten, bildning och delaktighet. Det blir en plats att längta till och som många vill besöka.

Landskrona utmärks idag av ett brett och varierat kulturutbud med aktiva kulturföreningar. Flertalet verksamheter har utmärkt sig både nationellt och internationellt, exempelvis Landskrona Foto och Tycho Brahe-museet på Ven. Staden har även flera besöksmål med stor potential som Landskrona konsthall, Pumphuset i Borstahusen, Hemslöjden i Skåne, Landskrona Citadell och flera kulturhistoriska miljöer av stort värde. Staden genomför varje år ett antal kulturevenemang som attraherar både Landskronabor och tillresta besökare.

Verksamheterna på bibliotek, museer och kulturskola lockar till deltagande och besök varje vecka året om. Mångfalden i kulturutbudet och variationen av stad och landsbygd med korta avstånd utgör en bra grund för ett rikt och inkluderande kulturliv. Det är en styrka för Landskrona som stad.

Landskrona ska fortsätta utvecklas som kulturkommun där det finns högkvalitativa upplevelser för alla åldrar. Jag vill rikta ett tack till alla som bidragit till denna strategi och till kulturen i Landskrona. Vi har nu mål och riktning för arbetet framåt när vi tillsammans arbetar för ett Landskrona med ett rikt, magiskt, förtrollande, förvånande, utmanande och spännande kulturliv.

Line Hovrind Aslaksen,
Kulturnämndens ordförande

Kulturtrappan är framtagen för att alla barn och elever i Landskrona stad ska få möta och arbeta med kultur under sin skoltid. Modellen utgår från läroplanens intentioner om kultur i förskolan/skolan och alla barns rätt till kultur. Foto: Yazan Smadi

Sammanfattning

Kulturstrategin är hela Landskrona stads strategi för hur kulturen ska utvecklas. Den tar avstamp i internationella, nationella, regionala och lokala styrdokument inom kulturområdet och beskriver fem målområden:

1. Alla människors rätt till kultur
För att alla ska få tillgång till kultur ska arbete göras med att sänka trösklarna till kulturen, skapa verksamhet i hela Landskrona och skapa kultur som erbjuder en bredd av möjligheter till uttryck och intryck, exempelvis inom bildkonst, form och design. Den digitala tillgängligheten ska öka och scenkonst, musik och arrangemang ska utvecklas.

2. Stärka demokratin genom ökad delaktighet och medskapande
Landskrona ska arbeta aktivt för att göra fler människor delaktiga i kulturlivet. Människor ska ges redskap att nyttja sin yttrandefrihet och delta i ett fritt meningsutbyte och ha likvärdig tillgång till olika medier, information och kunskap, oberoende av invånares olika förutsättningar. Minnesinstitutionerna ska ta fram faktabaserad kunskap som kan ge förståelse och sammanhang i en tid där information sprids allt snabbare.

3. Stärka barn och ungas rätt till kultur
Staden ska ge förutsättningarna till ett kunskapsbaserat lärande och kulturupplevelser i samverkan med skolorna ska utvecklas vidare. Det ska alltid finnas någon form av kultur för barn och unga att ta del av i Landskrona.

4. Ökad samverkan och hållbarhet
Landskrona ska samverka med utbildningssektorn, med det lokala kulturlivet, med andra aktörer regionalt, nationellt och internationellt samt med lämpliga aktörer för att främja en god hälsa. Kulturarvet ska tillvaratas i Landskrona stad.

5. Bidra till attraktivitet och tillväxt
Landskrona Foto ska fortsätta utvecklas och Landskrona ska vara en plats för att både skapa och uppleva foto och film. Landskrona ska erbjuda kulturevenemang av hög kvalitet för att locka tillfälliga besökare och öka inflyttning. Landskrona ska arbeta för att främja de kulturella och kreativa näringarna.

Nell & Draken är ett samarbete mellan kulturinstitutionerna i Landskrona. Att vi satsar gemensamt gör det möjligt att ge kulturen ben och vingar. Tillsammans möter vi barn och familjer i deras närmiljöer.
Foto: Yazan Smadi

1. Inledning

Kulturstrategin för Landskrona stad utgör tillsammans med Kulturnämndens årliga nämndsplan Landskronas övergripande styrdokument för kulturfrågor. Den är ett styrdokument som omfattar stadens alla förvaltningar och verksamheter i samverkan med stadens kulturaktörer. Syftet med kulturstrategin är att tydliggöra stadens prioriteringar inom kulturområdet och att sätta upp övergripande målsättningar utifrån internationella, nationella och regionala kulturpolitiska mål, för att möta de samhällsutmaningar som finns.

Kulturstrategin är framtagen i bred samverkan med stadens kulturföreningar, kulturella och kreativa näringar, invånare, förvaltningar, politiska representanter samt det fria kulturlivet. Utifrån de utmaningar och möjligheter som lyfts fram, är det tydligt att det finns ökade behov av strategiska partnerskap, ökade krav på medborgarinflytande och behov av fortsatt digitalisering av stödfunktioner och kulturutbud.

I samhället i stort finns utmaningar som en ökande segregation mellan stad och landsbygd, stor psykisk ohälsa bland unga, socialt utanförskap för flera olika grupper, svårigheter att uppnå jämställdhet och jämlikhet för alla oavsett funktionsförmåga, kön, ålder, sexuell läggning, könsidentitet, trosuppfattning eller etnicitet. Det finns också utmaningar med hållbarhet.

Kulturen kan belysa många aktuella samhällsutmaningar på olika sätt, genom teater, konst, debatter, ge historisk bakgrund eller att vara en arena för samtal och diskussioner. Kulturen kan också mer direkt bemöta dessa samhällsfrågor genom att försöka nå vissa grupper, tillrättalägga arrangemang och driva utvecklingsprojekt för att i samverkan med andra hitta nya kreativa lösningar på utmaningarna.

Kulturens värde består först och främst av det som produceras inom de olika konstarterna, i processerna som skapar innehållet och upplevelsen av verken. Kulturen ger människor perspektiv och insikter om grundläggande behov samt verktyg att förstå sig själva och andra. Kulturen skapas i sin egen rätt, på sina egna villkor. Konstens frihet och självständighet för kulturskapare är en förutsättning för kulturens utveckling. När kulturens egenvärde säkerställs, kan den ge nytta inom andra områden och kan användas som ett verktyg för att uppnå olika mål i samhället. Genom att använda kulturens många möjligheter kan vi möta olika samhällsutmaningar på nya sätt, ge perspektiv, sammanhang och hjälpa människor att skapa mening.

2. Kulturpolitiska mål och styrdokument[1]

En kommunal kulturstrategi står i förhållande till och bygger på en rad förordningar, lagar och mål antagna på internationell, nationell, regional och kommunal nivå. Några exempel är FN-mål såsom Barnkonventionen och FN:s deklaration om mänskliga rättigheter, de nationella kulturpolitiska målen, Region Skånes regionala kulturplan 2021–2024, Agenda 2030, bibliotekslag och museilag. På det lokala planet styrs arbetet av den årliga nämndsplanen samt kommunfullmäktiges mål och visioner. Landskrona stad förhåller sig även till annan lagstiftning och dokument såsom exempelvis Landskrona stads handlingsplan för nationella minoriteter.

Internationella mål

På ett internationellt plan fastställer FN:s deklaration om mänskliga rättigheter i artikel 27 att ”var och en har rätt att fritt delta i samhällets kulturella liv, att njuta av konst samt att få ta del av vetenskapens framsteg och dess förmåner”.[2] Även i FN:s barnkonvention, som sedan 2020 också är svensk lag, slås det fast att barn har rätt till kultur. Det är ett av de mål som prioriteras högst inom Landskronas kulturstrategi. Strategin förhåller sig också till internationella strategier såsom IFLA 2019–2024 på biblioteksområdet och ICOM på museiområdet.

Nationella kulturpolitiska mål

De nationella kulturpolitiska målen beslutades av riksdagen 2009. De lyfter att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling. För att uppnå de nationella kulturpolitiska målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Kulturen har också i uppdrag att främja demokrati och fri åsiktsbildning. I bibliotekslagen slås fast att ”biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det

1 Referenser till de dokument som nämns i detta kapitel finns i referenslistan.

2 Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN, https://fn.se/wp-content/uploads/2016/07/Allmanforklaringomdemanskligarattigheterna.pdf

demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning”.[3] I museilagen står att museer ska ”bidra till samhället och dess utveckling genom att främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning”.[4]

Region Skånes kulturpolitiska mål

Region Skånes regionala kulturplan för 2021–2024 har som mål att hela Skåne ska utvecklas och ha tillgång till ett rikt och dynamiskt kulturliv av hög kvalitet med både bredd och spets som fler ska ha förutsättningar att delta i och ta del av på lika villkor. Region Skåne ska verka för ett ökat konst- och kulturutbud av hög kvalitet samt bidra till att kultur är tillgänglig i hela Skåne. Det förutsätter en hållbar finansiering, en väl fungerande kulturell infrastruktur samt ett ökat samspel inom kultursektorn och med andra samhällsområden. Fler barn, unga och vuxna ska oavsett individuella och geografiska förutsättningar ha tillgång till ett brett och varierat utbud och en mångfald av berättelser. Fler ska ha möjlighet att skapa och uttrycka sig genom kultur.

Region Skånes kulturplan består av tre bärande principer: kulturens egenvärde, kulturens demokratiska grund och kulturens kraft i samhällsbygget. Samverkan mellan olika politikområden och olika aktörer möjliggör utvecklingen inom fem utvecklingsområden; konstnärligt skapande, delaktighet och medskapande, kulturens rum och platser, barn och ungas rätt till kultur samt digital utveckling.

3 Bibliotekslag (2013:801), 2§
4 Museilag (2017:563), 4§

Landskrona stads mål och vision

En kommuns övergripande mål påverkar på lång och kort sikt det kulturstrategiska arbetet. Prioriterade områden för Landskrona är tillväxt, kvalitet, attraktivitet, effektivitet och hållbarhet. Här bidrar kulturen till en levande stad, utveckling i hela kommunen, bildning, stärkt folkhälsa och uppmuntran av innovationer.

I översiktsplanen för staden lyfts bland annat kulturens roll i stadens hållbara utveckling. Tillgången till det rika industriella kulturarvet som staden bär på är en del. En annan är att skapa goda förutsättningar för förenings- och kulturliv som en del av den sociala hållbarheten. Landskrona stad har också en handlingsplan för nationella minoriteter där kulturens roll som identitetsskapare är av stor vikt.

Kulturstrategins effektkedja

För att illustrera hur kulturstrategin förhåller sig till andra dokument och hur målen konkretiseras och bryts ned, liksom hur arbetet med olika aktiviteter bidrar till de övergripande målen kan detta illustreras i en effektkedja.

Målen bryts ned i mer konkreta mål, delmål och aktiviteter

Handlingsplaner	Nämndplan	Kulturstrategi	Kommunens mål	Övergripande mål
Operationalisering av målen i Kulturstrategin för att göra dem konkreta för varje verksamhetsområde	Konkreta mål och indikatorer för att arbeta med kommunens mål och kulturstrategin	Övergripande prioriteringar, mål och utveckling för att bidra till målen	Tillväxt, Kvalitet, Attraktivitet, Effektivitet, Hållbarhet	Mål på internationell/ nationell nivå: Mänskliga rättigheter, Kulturpolitiska mål, lagar...

Effekterna av arbetet med aktiviteter och mål bidrar i en kedja till allt större mål

Eftersom Sverige skrivit under flera internationella konventioner som garanterar vissa fri- och rättigheter för människor, är dessa de övergripande målsättningarna som kulturstrategin kommer att bidra till. Det finns också mål på nationell och regionala nivå som beskrivits ovan. Kommunen har satt upp tydliga målsättningar för inriktning på kommunens arbete. Allt detta har beaktats och i denna strategi har prioriteringar gjorts och strategiska mål formulerats som ligger i linje med de övergripande målen, utifrån hur kulturen kan bidra till dessa.

Det finns också en nämndsplan som konkretiserar kommunens mål och målen i kulturstrategin och som anger indikatorer för att följa upp dessa mål. Nämndsplanens mål bryts i sin tur ner i aktiviteter i verksamhetens handlingsplaner eller verksamhetsplaner.

3. Målgrupper

Landskronas kulturliv ska vara för alla. Det finns dock en viss uppdelning i målgrupper som förändras över året. Under sommaren kommer fler besökare utifrån som vistas i Landskrona eller i närheten. Det gör att kulturen under denna period är en viktig del i besöksnäringen och utbudet måste tilltala en bred målgrupp.

Under resten av året är det huvudsakligen kommunens invånare som är målgruppen, även om vi gärna vill locka besökare utifrån under hela året. Det gör att kulturen under den delen av året har ett större fokus på utvecklingsarbete och på att vårda, underhålla, digitalisera och bevara kulturen – allt det arbete som sker bakom kulisserna och som är en förutsättning för att kunna erbjuda kulturupplevelser av hög kvalitet. Naturligtvis ska det arbetet ske parallellt med ett kvalitativt och omfattande utbud av kultur för alla. För att kunna vara ”för alla” krävs dock att det också finns aktiviteter för specialiserade målgrupper, samt att det finns fokus på inkludering av personer med funktionsnedsättning, hbtqi-personer, kvinnor och män, olika åldrar, olika socioekonomiska förutsättningar och andra faktorer som kan avgöra om man nyttjar kulturen eller inte.

Under hela året är barn och unga den högst prioriterade målgruppen. Under sommaren handlar det om barn och deras vuxna som besökare, under resten av året handlar det också om barn och deras vuxna, men även om att nå barn genom skolan.

Tycho Brahe ses som en av vetenskapshistoriens viktigaste personer och Tycho Brahe-museet på Ven berättar om Tychos liv och gärning för tiotusentals besökare varje år. Foto: Mickael Tannus

4. Prioriteringar och övergripande mål

Landskrona strävar efter en kvalitativt hög nivå på kulturlivet. Den ska bibehållas, samtidigt som de områden som har potential ska få utrymme att utvecklas. Kulturen och kulturlivet ska tillgängliggöras för så många Landskronabor som möjligt. Kulturen är också en viktig del i kommunens tillväxt och attraktivitet, genom att skapa upplevelser som håller hög klass och lockar besökare samt organisationer och aktiva inom kulturella och kreativa näringar till staden. Landskrona har därför fem prioriterade områden inom kultur:

1. Alla människors rätt till kultur
2. Stärka demokratin genom ökad delaktighet och medskapande
3. Stärka barn och ungas rätt till kultur
4. Ökad samverkan och hållbarhet
5. Bidra till attraktivitet och tillväxt

Inom varje prioriterat område finns övergripande mål uppsatta som staden kommer att arbeta med under strategiperioden.

Prioritering 1: Alla människors rätt till kultur

Alla människors rätt till kultur är en mänsklig rättighet. Det är också en rättighet som återkommer i andra rättighetsdokument, så som *Barnkonventionen*[5], *Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning*[6] eller *Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter*[7], liksom i *Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk.*[8]

Utifrån ett rättighetsperspektiv är det därför viktigt att arbeta med att skapa kultur-upplevelser för alla målgrupper.

1.1 Sänka trösklarna till kulturen

Genom att bredda kulturen och välkomna nya uttrycksformer vill vi skapa plats för nya målgrupper inom stadens kulturliv. Genom att öka samverkan mellan förvaltningar och andra samverkansparter kan staden fånga in nya intressen och tillgängliggöra kulturen för fler grupper i samhället.

Riktade insatser ska göras för personer med funktionsnedsättning, de nationella

5 Konventionstexten - Barnombudsmannen
6 Konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och fakultativt protokoll till konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (regeringen.se)
7 handlingsplan-hbtqi-221031.pdf (regeringen.se)
8 Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk Svensk författningssamling 2009:2009:724 t.o.m. SFS 2022:68 - Riksdagen

minoriteterna, personer med annat modersmål än svenska samt barn och unga. Samverkan ska ske bland annat med utbildningar i svenska för invandrare och samtalskaféer. Bibliotekets barnverksamhet ska nå ut till Landskronabor med läsfrämjande åtgärder genom tät samverkan med förskolor, barnavårdscentraler och andra utåtriktade aktiviteter.

För att nå ut till olika målgrupper krävas ett kontinuerligt arbete med kommunikation till målgrupperna och analyser av besökarna och deras behov, liksom av vilka det är vi inte når ut till idag.

1.2 Skapa verksamhet i hela Landskrona

Kulturens rum och platser fungerar som en arena för kunskap, reflektion, kreativitet, samtal och bildning och har därför en stor demokratisk tyngd. De stora samhällsfrågorna, som integration, segregation, folkhälsa och folkbildning gör de fysiska mötesplatserna och arrangemangen allt viktigare. Kulturens arenor är viktiga delar av det öppna offentliga rummet där vi skapar gemensamma upplevelser och där människor får mötas.

Det är därför viktigt att kultur är närvarande i hela samhället, i hela Landskrona. Genom att verka i alla delar, med alla människor, kan kulturen utvecklas i staden. Kulturen ska vara välkomnande och lättillgänglig.

1.3 I Landskrona ska kulturen erbjuda en bredd av möjligheter till uttryck och intryck, exempelvis inom bildkonst, form och design

I Landskrona ska det finnas goda möjligheter att få prova på olika konstnärliga tekniker. Stadens verksamheter, museer, konsthallar, bibliotek och kulturskola, ska ge unga möjlighet att ta del av, inspireras och själv pröva på olika tekniker och konstnärliga uttrycksformer och därmed kunna hitta sitt uttryckssätt och få utlopp för sin kreativitet. Utställningar med bildkonst, form och design ska kontinuerligt produceras och visas på Landskrona museum, Landskrona Foto och Landskrona konsthall.

Konsten ska finnas representerad runt om i staden genom olika offentliga konstverk som tillsammans med arkitektur från olika tider som förenar konst och kulturarv och ger helheten för vår gestaltade livsmiljö som kan upplevas av alla.

1.4 Den digitala tillgängligheten ska öka

För att nå ut till fler och öka tillgängligheten ska arbete med digital kultur göras. Genom digitalisering ges ökad tillgänglighet och möjlighet för människor över hela världen att ta del av Landskronas kultur. Det digitala ger också goda möjligheter att väcka nyfikenhet och kan därmed fungera som en ingång till att människor tar del av kulturupplevelser fysiskt också. Digitala rum möjliggör också möten och ger förutsättningar att nå en bredare målgrupp, eller nå personer som inte har möjlighet att ta sig till olika kulturevenemang fysiskt. Den digitala tillgängligheten gäller även utvecklingen av e-tjänster och att skapa en infrastruktur för kultur.

1.5 Scenkonst, musik och arrangemang ska utvecklas

Landskrona teater är stadens största scen och har ny teknik för att publiken på bästa möjliga sätt ska kunna uppleva arrangemang på plats, men kan även erbjuda digitala arrangemang som ökar tillgängligheten. Teatern används till såväl offentliga arrangemang som till utbildningar, möten och inspelningar. Utbudet på teatern ska vara av hög kvalitet och spegla en bredd av upplevelser som passar många olika målgrupper.

Mindre scenrum finns på Kulturskolan, på Landskrona museum och Landskrona stadsbibliotek. Andra möjliga scener finns i stadens idrottshallar, på krogar och utomhus på både permanenta scener och tillfälliga platser vilket ger möjlighet till mångfald och bredd för större och mindre framträdanden och arrangemang av olika slag.

En platsspecifik, interaktiv ljusupplevelse uppfördes i parken utanför Landskrona konsthall under arrangemanget Ljuset.
Foto: Oskar Fäldt

Prioritering 2: Stärka demokratin genom ökad delaktighet och medskapande

Den demokratiska tanken utgår från alla människors lika värde. Det innebär att diskriminering ska motverkas och att alla människor ska få vara delaktiga i kulturlivet på lika villkor. I bibliotekslagen står att biblioteken ska främja det demokratiska samhällets utveckling, vilket ska göras genom att de bidrar till ”kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning”.[9] Detta gäller dock för all kultur, eftersom även museer, konsthallar, kulturskola, teater och andra former av kultur kan bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Genom att arbeta för delaktighet, medskapande, kunskap, yttrandefrihet och mänskliga rättigheter ska kulturen i Landskrona bidra till att stärka demokratin.

2.1 Människor ska ges redskap att nyttja sin yttrandefrihet och delta i ett fritt meningsutbyte

En unik förmåga som konsten och kulturen besitter är att förmedla människors berättelser, erfarenheter och tankar. Det stärker våra möjligheter att se vår värld med andra ögon, att förstå den på nya sätt och att lära nya saker. Kulturen i Landskrona ska lyfta och spegla viktiga samhällsfrågor ur olika perspektiv, samt hjälpa till att stärka och sprida det ständiga samtalet. Detta samtal är förutsättningen för en stark och levande demokrati. Kulturen ska ge möjligheter att provocera, väcka debatt och utmana invanda föreställningar och ge utrymme att kritisera, agera och ifrågasätta.

2.2 Landskrona ska arbeta aktivt för att göra fler människor delaktiga i kulturlivet

Landskronaborna ska känna sig delaktiga i stadens utveckling och inkluderas som en medskapande part, vilket också prioriteras i stadens tillväxtstrategi.[10] Staden behöver stärka kommunikationen för att nå ut till fler invånare och för att komma närmare alla stadsdelar och byar. Vi ska verka för att främja medborgardialog, prova-på-verksamhet och samverka med olika aktörer i staden, till exempel kulturaktörer och den ideella sektorn. Genom samverkan och dialog kan kulturen utvecklas på ett inkluderande sätt där gamla som nya målgrupper har en naturlig plats i kulturlivet. Tillgänglighet, jämlikhet samt delaktighet blir bättre om invånarna känner att de kan bidra, påverka och förändra.

9 Bibliotekslag (2013:801), Bibliotekslag (2013:801) Svensk författningssamling 2013:2013:801 t.o.m. SFS 2019:961 - Riksdagen

10 Landskrona tillväxtstrategi 2021 by Landskrona stad - Issuu

2.3 I Landskrona ska det finnas möjlighet att få likvärdig tillgång till olika medier, information och kunskap, oberoende av invånares olika förutsättningar, genom hela livet

Informationsöverflödet i samhället för med sig risker där fakta och kunskap blandas ihop med tyckande, åsikter och påverkansförsök. Medie- och informationskunnighet är därför av stor vikt för vårt demokratiska samhälles fortlevnad och utveckling.

Digital delaktighet är en demokratifråga och det befintliga digitala delaktighetscentret (DigiDel-centret) på biblioteket ska utvecklas.

Läskunnighet och läsning är viktigt för individen för att kunna ta till sig information, men också för litterära upplevelser, personlig utveckling och delaktighet i demokratin. Därför ska nya former och metoder för vägar till läsning och läslust hos barn och vuxna kontinuerligt prövas och utvärderas. Intresset för läsning väcks genom berättelser och berättande. Till det finns olika ingångar, genrer och format som även innefattar andra uttryck än det skrivna ordet såsom film, tv/dator-spel, musik, bild, dans och andra uttrycksformer.

2.4 Minnesinstitutionerna ska ta fram faktabaserad kunskap som kan ge förståelse och sammanhang i en tid där information sprids allt snabbare

Vårt kulturarv är alla spår människor lämnar efter sig, både materiella och immateriella – traditioner, språk, hantverk, föremål och arkivhandlingar, historiska lämningar, byggnader, kulturmiljöer och hela landskap. Minnesinstitutionerna, med Landskrona museum som central aktör, har som uppdrag att samla, dokumentera, förvalta och förmedla Landskronas historia och se till att historiska föremål, dokument och skeenden bevaras för framtiden. Genom kulturarvets bevarande kan man ta fram kunskap om samhällets utveckling och förändring och därmed förstå varför det fungerar som det gör i dag och skapa bättre förutsättningar för fortsatt utveckling. De samlingar minnesinstitutionerna har ska vara tillgängliga för allmänheten och de kan med hjälp av kompetent personal och ett källkritiskt förhållningssätt bidra till större förståelse för faktabaserad kunskap och hur kunskap och information skapas.

Museerna i Landskrona har ett särskilt uppdrag att fungera som kunskapsbank för unga och att erbjuda faktabaserad kunskap för skolorna. Det är en prioriterad uppgift att visa, berätta och gestalta historiska skeenden ur ett källkritiskt perspektiv. I en tid med många informationskanaler och där det kan vara svårt att skilja åsikter från fakta, kan och ska museerna och biblioteken, bidra med fördjupande perspektiv.

Prioritering 3: Stärka barn och ungas rätt till kultur

Barn och unga är en prioriterad målgrupp i stadens arbete. Barns rätt till kultur erkänns i FN:s barnkonvention som blev svensk lag 2020, liksom i den nationella kulturpolitiken. Barn och unga har rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet och ska ha likvärdig tillgång till kultur. De ska ha möjlighet till eget skapande och kunna tillägna sig olika estetiska språk oavsett uppväxtvillkor, kön, funktionsförmåga eller andra individuella förutsättningar.

3.1 Staden ska ge förutsättningarna till ett kunskapsbaserat lärande

Kunskap och kompetens ska vara grunden för all verksamhet och kräver att medarbetarna har hög skicklighet och goda kvalifikationer, samt möjlighet till utveckling. Den verksamhet som erbjuds barn och unga inom kulturområdet ska vara av god kvalitet och bygga på beprövade metoder och forsknings- och kunskapsbaserade underlag. För att säkerställa detta krävs samarbeten med olika aktörer så som mellan förvaltningar, med andra aktörer inom kultursektorn på nationell och internationell nivå eller med universitet.

3.2 Kulturupplevelser i samverkan med skolorna ska utvecklas vidare

Kulturtrappan är en metod för att ge Landskronas skolor i årskurs F–6 garanti till olika former av professionellt producerad kultur per årskurs och år. Den sker i samarbete mellan kulturförvaltningens olika institutioner och med utbildningsförvaltningen. Detta samarbete ska utvecklas och om möjligt ska samarbetet också inkludera projekt inom skapande skola. Kulturskolans lärare erbjuder även skolorna olika pedagogiska program som är kopplade till skolornas verksamheter.

Utbudet till skolor och förskolor på museerna ska kopplas till skolans läroplan och det ska finnas ett varierat utbud av program som kan användas för olika skolämnen.

Bibliotekens verksamhet har särskild betydelse för barn och unga, inte minst i byarna där biblioteken ofta ligger i samma lokaler som skolorna eller genom skolbibliotek. Biblioteken utgör en resurs för kunskapsinhämtning och inspiration som ska hålla hög kvalitet.

3.3 Det ska alltid finnas någon form av kultur för barn och unga att ta del av i Landskrona

Landskrona ska verka för ett aktivt lärande och tillgängliggörande av kulturen. Stadens kulturinstitutioner har med sin omfattande pedagogiska verksamhet för familjer och förskolor stor betydelse för stadens yngsta invånare.

Museer, Landskrona Foto, evenemang, teater och bibliotek ska kontinuerligt samverka med andra aktörer för att skapa ett kvalitativt och målgruppsanpassat program för barn och unga. Det ska hela året gå att hitta någon kulturupplevelse som passar för barn och unga och deras vuxna.

På Kulturskolan ska barn och unga ha möjlighet att själva utöva olika kulturformer – spela olika instrument individuellt eller i orkester, dansa, sjunga, spela teater, skapa konst och producera film. Biblioteken ska arbeta med läsfrämjande insatser och väcka intresse hos unga för läsning. Museerna ska genom program och utställningar locka till lärandeupplevelser. Barn och unga ska också kunna uppleva musik, teater, dans, konst och andra kulturformer.

Kulturnatten har arrangerats i Landskrona i mer än 30 år. Under en sprakande kväll lyser kulturen upp höstmörkret i Landskrona och centrum fylls av musik, dans, teater och konst i alla dess former.
Foto: Oskar Fäldt

Prioritering 4: Ökad samverkan och hållbarhet

Genom samverkan med olika aktörer stärker kulturen sin roll i samhället. Samverkan leder till synergier och att oväntade och nya idéer och sammanhang uppstår. Landskrona ska arbeta för att i samverkan med andra bidra till lösningar på de samhällsutmaningar som finns, till livslångt lärande och en vidgad användning av kulturen. En stor utmaning i samhället idag är hållbarhet. Agenda 2030 beskriver mål för hållbarhet och inkluderar i detta bland annat god hälsa (mål 3), god utbildning (mål 4) jämställdhet (mål 5), minskad ojämlikhet (mål 10) och hållbara städer och samhällen (mål 11).
I detta kan kulturen bidra till att belysa och lyfta olika frågor och perspektiv. För att göra detta på ett bra sätt krävs samverkan lokalt, nationellt och internationellt.

4.1 Landskrona ska samverka med utbildningssektorn

Många kulturinstitutioner handlar om livslångt lärande och kan spela en stor roll för lärandet genom hela livet. Att ge möjlighet till livslångt lärande är en demokratiskt viktig utgångspunkt i folkbildningsarbetet liksom inom kultursektorn och kan för många människor betyda inkludering i samhället, en väg in i arbetslivet eller en övergång till vidare studier. Folkbildningen är en viktig samverkanspart, då dess syfte är att stärka och utveckla demokratin, skapa förutsättningar för människor att påverka sin livssituation och delta i samhällsutvecklingen, vilket är områden som också berör kulturen.

Staden ska också samarbeta med den formella utbildningssektorn, till exempel skolor när det gäller barn och unga, och med universitet och vuxenutbildning när det gäller vuxnas lärande. Att skapa relationer till högre utbildning genom utbyten av erfarenheter, kunskap och tjänster gör att kulturen får tillgång till aktuell kunskap och forskning, vilket stärker verksamhetens kvalitet. Samtidigt kan också kulturen bidra till universitetens verksamhet och parterna kan utveckla saker tillsammans.

4.2 Landskrona ska samverka med det lokala kulturlivet

Staden ska samverka med olika lokala kulturaktörer, föreningar och enskilda för att genom samarbeten kunna skapa ett brett och mångsidigt utbud av kultur. Staden ska föra dialog med olika aktörer kring hur samverkan kan utformas och utvecklas.

Staden ska fortsätta att lämna stöd för att stärka kulturlivet. Verksamhetsstöd, projektstöd och kulturstipendium stimulerar kulturlivet och dess utveckling. Residensutlysningar ger möjlighet för kulturutövare att utveckla en konstnärlig process. Stödet kan, i den mån det finns utrymme, vara ekonomiska stöd, men det kan också vara utbildningar, träffar för att bygga nätverk, samarbeten kring evenemang och mycket annat.

4.3 Kulturförvaltningen ska samverka med lämpliga aktörer för att främja en god hälsa

Kultur är en investering för att förbättra människors hälsa, öka den sociala hållbarheten i staden och stärka invånarnas känsla av en meningsfull vardag. Vi vet att den psykiska ohälsan ökar, framför allt bland unga och att vi samtidigt har en befolkning där en ökande andel är äldre. Ensamhet är vanligt bland flera grupper och påverkar hälsan. Det finns många olika utmaningar kring hälsa och forskning har visat att kultur har goda effekter exempelvis gällande rehabilitering från psykisk ohälsa eller i form av minnesstimulering för personer med demenssjukdomar. Detta är en typ av aktiviteter som kan utvecklas vidare i staden, men kulturen i samverkan med andra aktörer ska se på hälsa och kultur ur ett brett perspektiv och utveckla koncept och program som passar stadens verksamheter. Kulturen ska vara en naturlig del i det hälsofrämjande arbetet i staden.

4.4 Kulturarvet ska tillvaratas i Landskrona stad

Kulturarvsinstitutionerna spelar en viktig roll i byggandet av staden. Landskronas många historiska byggnader och miljöer med höga kulturhistoriska värden ska tillsammans med modern stadsbyggnad skapa en attraktiv och hållbar livsmiljö för både boende och besökare. I en välhållen gestaltad livsmiljö samsas historiska värden med nyskapande konst och arkitektur och kulturarvsinstitutionerna ska genom bland annat arkiv och samlingar bidra till kunskap om stadens utveckling och tillsammans med stadens förvaltningar och andra aktörer se till att kulturhistoriska värden värnas och visas.

4.5 Kulturen ska samverka med andra aktörer regionalt, nationellt och internationellt

För att få ett kulturliv av hög kvalitet krävs att vi samverkar med olika aktörer utanför vårt eget närområde. Av andra kan vi lära oss hur de hanterar olika utmaningar, vi kan få tillgång till kulturupplevelser vi kan ta hem till oss i Landskrona och vi kan driva utvecklingsprojekt tillsammans. Genom samverkan med olika aktörer på internationell, nationell och regional nivå stärker vi kvaliteten på verksamheten, vi ökar innovationsförmågan och stärker bilden av Landskrona som kulturstad.

Sveriges arkiv för reklam och grafisk design finns på Landskrona museum. Här förvaltas en unik samling nationellt reklamhistoriskt material och digitalisering av samlingen sker löpande.
Foto: Anders Ebefelt, Studio-e

Prioritering 5: Bidra till attraktivitet och tillväxt

Kulturen är en viktig faktor för att locka besökare och inflyttare till Landskrona och för att göra Landskrona till ett trevligt och attraktivt ställe att leva och vistas på. En av de största grupperna utländska turister kommer från Danmark,[11] och där har Landskrona med Ven en bra geografisk placering för att locka dessa besökare. Närmare 40% av turisterna har kulturupplevelser som en viktig orsak att besöka en plats.[12] Genom ett starkt kulturliv ökar man också livskvaliteten för befolkningen och lockar nya människor att bosätta sig i kommunen.[13]

5.1 Landskrona Foto ska fortsätta utvecklas

Landskrona Foto har väckt internationell uppmärksamhet och bidrar därför till attraktiviteten för staden som helhet. Detta arbete ska fortsätta och Landskrona ska profilera sig som en spännande plats för foto, såväl i utställningar av internationell klass som pedagogisk verksamhet och att bidra till att samverka med andra aktörer och utveckla verksamheten. Landskrona Foto ska fortsätta skapa spännande och engagerande utställningar och vartannat år ska det arrangeras en internationell fotofestival. Under övrig tid ska Landskrona Foto utvecklas genom olika insatser.

5.2 Landskrona ska vara en plats för att både skapa och uppleva film

Rörlig bild och digitala medier får allt större betydelse för kulturellt skapande, marknadsföring och dokumentation. Film attraherar en ung målgrupp både som skapare och konsumenter. Den digitala utvecklingen ger en möjlighet att göra sin röst hörd för allt fler. Staden ska uppmuntra till filmskapande för alla åldrar, bland annat genom kulturskolan som har möjligheter att låta elever att prova avancerad filmteknik i tidig ålder.

Film är en av de vanligaste formerna att konsumera kultur. Staden ska därför fortsätta att uppmuntra till filmvisning till exempel i stadens biograf, via stadens filmstudioförening, eller i kulturförvaltningens lokaler.

Filmproduktion sker i större och mindre format i kommunen av olika filmaktörer. I staden finns flera kreativa företag som är attraktiva aktörer inom medieområdet och genom att uppmuntra och främja dessa finns möjligheter för utveckling av området. Intresset för inspelningsplatser inom staden växer och staden bör uppmuntra att film och den audiovisuella sektorn utvecklas tillsammans med närliggande kommuner och regionens övriga möjliggörare och stödfunktioner såsom Boosthbg och Film i Skåne.

5.3 Landskrona ska erbjuda kulturevenemang av hög kvalitet

De arrangemang som hålls utomhus i det offentliga rummet av olika aktörer, på gator och torg,

---

11 Fakta om svensk turism 2020, Tillväxtverket, Fakta om svensk turism 2020 (tillvaxtverket.se)

12 Visit Swedens målgruppsanalys del 2, 2021, Rapport

13 Orter med befolkningsökning. Exempel på ”attraktiva orter” perioden 2000–2010, Tillväxtanalys, Rapport_2011_11.pdf (tillvaxtanalys.se)

på stränder och i parker bidrar till stadens attraktivitet. De skapar möten mellan människor, ökar tillgängligheten och bidrar till att sänka tröskeln till kultur. Kulturevenemangen har en självklar plats i detta.

Återkommande kulturarrangemang, som har funnit sin publik och som utvecklas under många år skapar en stolthet för den egna staden och dessa evenemang ska fortsätta att utvecklas. Landskrona Foto Festival, Landskrona Trädgårdsgille, Julstök och Kulturnatt är arrangemang med lång tradition och stark identitet och ett fokus på kultur. Till detta kommer arrangemang som exempelvis Valborg, nationaldag, och Sommar i Landskrona. Flera av stadens förvaltningar och andra aktörer ansvarar för olika evenemang och samarbetar kring dessa. Kulturen har en viktig plats i flera av arrangemangen och ska bidra till dem. Arrangemang är naturliga mötesplatser för Landskronabor och de lockar besökare från våra grannstäder, från regionen och internationellt till vår stad.

5.4 Landskrona ska arbeta för att främja de kulturella och kreativa näringarna

Stadens tillväxtstrategi ser konst och kultur som viktiga delar i stadens utveckling där kulturutövare kan dra nytta av varandra genom samlokalisering och nätverk, vilket staden ska uppmuntra. Foto, konst, musik, litteratur, spelutveckling, innovationer, design, hantverk och film är några av de områden som kreativa företag i staden verkar inom. Staden kan stärka de kreativa företagen i sina roller som företagare i samverkan med regionala insatser som kreativa hubbar och nätverk.

Att de ser Landskrona som sin stad att verka i är en styrka. Flera av stadens kreativa företag verkar både inom och utanför stadens gränser och är nationellt och internationellt erkända. De ska ses som en naturlig del i stadens näringslivsutveckling när de lockar besökare till sina utställningar och investerare till sina produktioner.

5.5 Kulturen ska bidra till Landskronas arbete för att locka tillfälliga besökare och öka inflyttning.

Det är viktigt att ha ett brett och kvalitativt kulturellt utbud som stärker platsvarumärket och ökar kännedomen om Landskrona. Här har de historiska miljöerna i staden en stor betydelse: Citadellet, Tycho Braheminnena på Ven, stadskärnan och byarna. Vidare nämns i stadens tillväxtstrategi, att förnyelse och utveckling av befintliga kulturinstitutioner som konsthallen, Landskrona museum och Tyghuset lockar människor att resa till Landskrona. Stadens olika förvaltningar ska samverka för att värna om de kulturhistoriska värdena i stadsrummet och för att utveckla platser och verksamheter ytterligare. Dessa kvalitéer ska också lyftas fram i kommunikation och marknadsföring av staden.

Stadsbiblioteket har många återkommande aktiviteter för barn och unga. Här arrangeras det sagostunder i bibliotekets sagorum, sångstunder och andra aktiviteter både för de mindre barnen och för de lite större. Foto: Oskar Fäldt

5. Slutord och framtida arbete

Tanken med kulturstrategin är att peka ut riktningen för Landskronas kulturliv. Stadens uppdrag är att, tillsammans med alla som på olika sätt verkar i Landskrona, omsätta det i praktiken. Som komplement till kulturstrategin kommer konkreta handlingsplaner skapas för delar av verksamheten med fördjupande beskrivningar som omsätter denna strategi till praktisk verksamhet. Kulturnämnden ansvarar för uppföljning och revidering av strategin.

Arbetet med kulturstrategin inleddes med dialogmöten och en enkät för att få veta vilka som är det lokala kulturlivets styrkor och svagheter. Det kom in många svar och synpunkter. En hel del av dem har varit vägledande för arbetet med denna strategi och vi kommer därför fortsätta att regelbundet bjuda in till medborgardialog och olika samarbeten.

Landskrona är en stad med ett stort och varierat kulturutbud som är väl känt långt utanför stadens gränser. För att verkligen etablera sig som kulturstad behöver dock kulturen utvecklas ytterligare, vilket beskrivs i denna strategi. Kulturen har ett egenvärde och ska vara fri att kommentera samhället, provocera, förklara, fördjupa, försköna, roa eller ge perspektiv och insikter. Men kulturen har också en samhällsnytta genom att bidra till livslångt lärande, attraktivitet, tillväxt, social sammanhållning och att stärka demokratin. För att nyttja kulturens potential krävs att vi har tillgänglighet och bredd i kulturen, men också att vi vågar prioritera och lyfta fram det vi är speciellt bra på och som utmärker Landskrona.

Referenser

Agenda 2030 https://www.regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/

Barnkonventionen https://www.barnombudsmannen.se/barnkonventionen/konventionstexten

Bibliotekslag (2013:801), https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bibliotekslag-2013801_sfs-2013-801

De nationella kulturpolitiska målen, Regeringen, https://www.regeringen.se/regeringens-politik/kultur/mal-for-kultur/

Fakta om svensk turism 2020, Tillväxtverket, https://tillvaxtverket.se/download/18.361cfdb517c0c1bd7cc80cca/1634191360297/Fakta%20om%20svensk%20turism%20TA_Slutleverans.pdf

Allmän förklaring om de mänskliga rättigheterna, FN, https://fn.se/wp-content/uploads/2016/07/Allmanforklaringomdemanskligarattigheterna.pdf

Handlingsplan för hbtqi-personers lika rättigheter och möjligheter https://regeringen.se/contentassets/93e20976982b4d798400b20ac57a966f/handlingsplan-hbtqi-221031.pdf

ICOM, https://icom.museum/en/

IFLA 2019–2024, https://www.ifla.org/units/strategy/

Konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning https://www.regeringen.se/contentassets/f6446d9266db46dea0e0e58cd6d53a97/konvention-om-rattigheter-for-personer-med-funktionsnedsattning-och-fakultativt-protokoll-till-konventionen-om-rattigheter-for-personer-med-funktionsnedsattning.pdf

Kulturvanor 2021. Kulturfakta 2022:3, Myndigheten för Kulturanalys, https://kulturanalys.se/publikation/kulturvanor-2021/

Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2009724-om-nationella-minoriteter-och_sfs-2009-724

Landskrona stads handlingsplan för nationella minoriteter https://cms.landskrona.se/wp-content/uploads/2022/07/handlingsplan-for-nationella-minoriteter-forvaltningsrepresentanter-2018-11-19.pdf

Tillväxtstrategi för Landskrona stad 2021–2026, https://issuu.com/landskronastad/docs/landskrona_tillva_xtstrategi_2021_final

Museilag (2017:563), https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/museilag-2017563_sfs-2017-563

Orter med befolkningsökning. Exempel på ”attraktiva orter” perioden 2000–2010, Tillväxtanalys, https://www.tillvaxtanalys.se/download/18.62dd45451715a00666f1def8/1586366185237/Rapport_2011_11.pdf

Region Skånes regionala kulturplan 2021–2024, https://utveckling.skane.se/publikationer/strategier-och-planer/regional-kulturplan-for-skane-2021-2024/

Visit Swedens målgruppsanalys del 2, 2021, https://s3-eu-west-1.amazonaws.com/images.corporate.visitsweden.com/documents/M%C3%A5lgruppsanalys_del_2_9marknader.pdf

Begreppsdefinitioner

Kulturstrategi
Kulturstrategin är ett övergripande dokument som beskriver hur Landskrona vill bidra till utvecklingen av konst och kultur för dem som bor och verkar i eller besöker kommunen. Strategin anger prioriteringar och övergripande målsättningar för kulturområdet.

Hållbar utveckling
En utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Hållbar utveckling är ett brett begrepp som omfattar den hållbara utvecklingen miljömässiga, sociala och ekonomiska behov.

Kulturarv
Alla materiella och immateriella uttryck för mänsklig påverkan såsom traditioner, språk, konstnärliga verk, arkiv- och föremålssamlingar, historiska lämningar samt kulturmiljöer och kulturlandskap. Kulturarvet är inte statiskt utan skapas och återskapas ständigt av människor och grupper över tid.

Scenkonst
Ett samlat begrepp för konstformer som framförs direkt för en publik, exempelvis musik, teater, cirkus, performance och dans.

Folkbildning
Fri utbildning- och bildningsarbete utanför den traditionella studievärlden. Den drivs med hjälp av verksamheter som exempelvis bibliotek, studieförbund och folkhögskolor.

Civilsamhälle
En arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans baserat på gemensamma intressen. Exempel på aktörer i det civila samhället är hembygdsföreningar, ideella föreningar, kyrkor, välgörenhetsorganisationer och studieförbund.

KKN
Kulturella och kreativa näringar är företag som har kultur och kreativa processer som affärsidé. KKN omfattar branscherna arkitektur, form och design, film, fotografi, konst, mode, litteratur, musik, scenkonst, måltid, spel och media, turism och besöksnäring samt upplevelsebaserat lärande.

MIK
Medie- och informationskunnighet omfattar kunskaper, förmågor och förhållningssätt för att ta till sig och kritiskt värdera information samt att bilda och uttrycka åsikter kring den.

Översiktsplan
En översiktsplan (ÖP) är ett styrdokument som anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön i en kommun.

Språkcafé på Landskrona stadsbibliotek. Foto: Oskar Fäldt